AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2022 / 1 • Ocak 2022

2022 YILINA BAKIŞ

Alev KILIÇ

Yeni bir yılın eşiğinde, Avrasyanın kavşak bölgesinde, Merkezimizin ilgi alanını oluşturan Balkanlar, Kafkaslar, Karadeniz ve geniş havzası ve Orta Asya cumhuriyetlerini kucaklayan coğrafyada, ufukta kara bulutlar kadar umut ışıklarının da belirdiği bir döneme adım atıldığını öngörüyoruz.

Soğuk Savaşın sona ermesi sonrası Türkiyenin doğusundaki demir perdenin de kalkması sonucu, Kafkasyada ve Orta Asyada doğal bağlantılarıyla, Batı ittifakının güçlü ve inançlı bir üyesi olmasının ve Avrupalı kimliğinin yanı sıra, bunu tamamlayıcı olarak Asyalı kimliği de Türkiyeyi zenginleştiren, sadece Türkiyeye özgü istisnai bir olgu olarak ortaya çıkmıştır. Bu nitelikleriyle, Türkiye Avrasya oluşumunu da bünyesinde şekillendiren bir ülke olmuştur.

Türkiyenin bu zengin potansiyelinin yarattığı, geçtiğimiz yıl şahit olunan bazı kuşkuların, hatta engelleme çabalarının, karşılıklı kazanç yerine, Türkiye kazanmasın anlayışının, önümüzdeki yıl da devam etmesi, rasyonel olmasa da şaşırtıcı olmayacaktır.

Türkiyenin Avrupa Birliği ile kararlı ve güçlü bütünleşme politikasının, başlatılan müzakerelerin üyelik ile sonuçlandırılması hedefinin ve azminin değişmesi beklenmemektedir. Diğer taraftan, aynı niyetin aynı ölçüde ABde olmadığı, üyelik sürecini çıkmaza sokmak için kendi ilkelerini de çiğnemek pahasına engeller yaratılması yoluna gidildiği yadsınamaz bir görüntü olarak ortadadır. Ancak küresel dengelerde ortaya çıkan yeni durum, giderek somutlaşan Avrasya jeopolitiği ışığında, Avrupa Birliğinin sınırlı üyeli ve içine kapalı bir kale olarak kalmasının sakıncalarının ve sürdürülemezliğinin anlaşılmasının, Türkiye ile ilişkilerine bakış açısını da etkileyeceğini düşündürtmektedir.

Bölgede önemli etkinliğe ve düzenleyici role sahip müttefikimiz ABD ile yaşanan sıkıntıların ve farklılaşan bakış açılarının uyumlaştırılmasının vakit alacağı, ABD içindeki Türk ve Türkiye karşıtı propagandaya gösterilen hoşgörünün, hatta bunların en üst düzey siyasetçilerde yankı bulmasının işleri kolaylaştırmayacağı tahmine müsaittir. Her şeye rağmen aklı-selimin galip geleceği beklentisi ve ümidi yitirilmemiştir.

Bir Balkan ülkesi olan Türkiyeyi Balkanlardan dışlama çabalarının sonuç vermeyeceği, Balkan coğrafyasını ABnin bazı güçlü ülkelerinin emellerine göre şekillendirme girişimlerinin yanlışlığının eninde sonunda anlaşılacağı yeni yılın beklentileri arasındadır. Kafkasyada benzer bir yanlışlık, Azerbaycanı haklı davasında dikkate almama, yasa dışı toprak ilhakına tepki göstermeme, sorunu dondurarak sürüncemede bırakma politikası bir yere kadar sürdürülebilmiş, sonuç bu politikayı benimseyenler için tam bir hüsran

olmuştur.

Bir başı Doğuya, bir başı Batıya bakan iki başlı kartal Anadolunun tarihi bir simgesini oluşturmuştur. Sovyetler Birliğinin dağılması sonrası Güney Kafkasyada ve Orta Asyada 8 cumhuriyetin bağımsızlıklarını kazanması ve son dönemde, Karabağdaki savaş sonrası Güney Kafkasyada ortaya çıkan yeni durum Doğuda da bölgesel işbirliğinin ve etkili iletişimin kapılarını açmıştır. Türkiye bu bölgesel ve bölge ötesi büyük potansiyelin bilinci içinde sorumluluk üstlenmeye hazır görünmektedir. Bu yönde geçtiğimiz yıl atılan önemli adımların önümüzdeki yıl daha da ileriye götürülmesi gündemdedir. Öngörülen gelişmelerin başlıcaları, 3+3 olarak da adlandırılan ve ilk toplantısı Moskovada yapılan Kafkasyadaki bölgesel işbirliği süreci, zirve toplantısı Türkmenistanda yapılan ve Sekreteryası Tahranda bulunan Ekonomik İşbirliği Örgütünün Avrasya coğrafyasında yeniden işlerlik kazanması, Türk Keneşinden İstanbuldaki zirve toplantısında Türk Devletleri Teşkilatına evrilen sürecin 2040 vizyonu çerçevesinde gelişmesi ve tarihi İpek Yolu ile aşina olduğumuz Çinin Kuşak ve Yol Girişimi (KYG) projesinin karşılıklı iletişim sürecinin geliştirilmesi olarak sıralanabilir.

Türkiyenin yer aldığı bu Avrasyanın merkezi bölgesi aynı zamanda çok farklı çıkarların da karşı karşıya geldiği bir alan olmaktadır. Üç tarafı denizle çevrili büyük bir yarımada olarak da tanımlanabilecek Türkiyenin kuzeyinde Karadeniz önümüzdeki dönemde özel olarak dikkat çeken bir güvenlik alanı olarak belirmektedir. Batıda Ege Denizi Türkiyeyi karasuları içinde kısıtlamak amacıyla yürütülen bir ihtilaf kaynağı olma niteliğini sürdürmektedir. Son dönemde bu zihniyet ve uygulama güneyde Akdenize de yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır. Diğer bir ifadeyle, Türkiyenin önümüzdeki dönemde sahip olduğu büyük potansiyel ve olanakların yanı sıra, karşı karşıya kalabileceği ciddi ve engelleyici sıkıntılar ve kısıtlamalar da ortaya çıkabilecektir.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: KILIÇ, Alev. 2026. "2022 YILINA BAKIŞ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2022 / 1. Ocak 05. Erişim Ekim 30, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Yorum/2022-YILINA-BAKIS

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır